

NORGES
LUFTSPORTFORBUND

Protokoll NLFs styre

Møte 2023 02

Avholdt 27. februar i Møllergata 39

Deltakere:

Styret:

Rebecca Hansen, president
Nic. Nilsen, første visepresident
Thomas K. Becke, andre visepresident
Siri Christiansen, ungdomsrepresentant
Reidar Bratsberg, ballong
Jon Erik Staurset, hang-, para- og speedglider
Espen Bakke, modellfly
Bjørn Egenberg, motorfly
Håvard Gangsås, seilfly
Sigurd Brattetveit, sportsfly

Forfall:

Espen Finne, fallskjerm

Sekretariatet:

John Eirik Laupsa, generalsekretær
Jostein Tangen, kontorsjef
Torkell Sætervadet, rådgiver og referent

Møtestart kl. 17.15: Godkjenning av dagsorden og sakliste

Torkell Sætervadet i NLFs administrasjon er forespurt om å være referent. Han orienterer også i sak O-07/23. Jostein Tangen orienterer om økonomisaker og besvarte spørsmål i sakene O-08/23 til O-09/23.

Dagsorden, sakliste og innkalling ble godkjent.

Sak 010/23 **Protokoll fra Luftsportstyrets møte 2023 01, den 23. januar**

Godkjent etter aktiv tilbakemelding fra alle de stemmeberettigede som deltok på møtet.

Det er tidligere bestemt at det skal settes opp en aksjonsliste i protokollen. Aksjonslisten i protokollen fra møte 2023 01:

- Espen Finne kontakter Andøya Space mht. mulig samarbeid

Kommentar i forbindelse med oppfølgingen av sak 009/23, Luftsportens dag: Notatet som er mottatt 22. februar inneholder ønske/behov for økonomisk bidrag. Dette er ikke med i budsjettutkastet som er del av forbundets utviklings- og handlingsplan (kommer som sak 022/23 på dagens møte)

Vedtak:

Protokollen godkjennes.

Sak 011/23 Norges Luftsportforbunds lov – tilpasses Norges Idrettsforbunds lov

Norges Idrettsforbunds lov inneholder bestemmelser som omfatter alle organisasjonsledd i idretten, herunder særforbundene. På grunnlag av NIFs lov, har idrettsstyret vedtatt lovnormer som alle særforbund er pålagt å følge. Ved motstrid mellom særforbundets lov og lovnormen, går lovnormen foran.

Tidligere lovnormer var basert på en transformasjonsteknikk, det vil si at det var forutsatt at særforbundets lov inneholdt samme ordlyd som lovnormen på relevante punkter. Med ny lovnorm som trådte i kraft 1. januar 2022, gikk idrettsstyret i det vesentlige bort fra transformasjon, til fordel for en henvisningsteknikk. Dette innebærer at særforbundenes lover nå er forutsatt å vise *direkte* til aktuelle bestemmelser i NIFs lov, istedenfor å gjenta teksten i loven. I praksis innebærer dette at framtidige endringer i NIFs lov automatisk får direkte virkning for særforbundenes lover.

Selv om effektivitetshensyn taler for henvisningsteknikken som NIF har valgt, bemerker NLFs administrasjon løsningen ikke er optimal ut fra hensyn til medlemsdemokrati på *forbunds nivå*, lesbarhet og oversiktighet. NIFs lov åpner imidlertid ikke for alternativer.

NLFs sekretariat har derfor omarbeidet NLFs lov iht. pålegget fra overordnede ledd, og Luftsportstyret er pålagt å treffe vedtak om lovendring i tråd med pålegget. I det framlagte forslaget er det ikke inntatt materielle endringer bortsett fra dem som er påkrevet for å sikre samsvar med lovnormen. (Andre materielle endringer av NLFs lov måtte uansett ha vært behandlet av Luftsportstinget som forbundets øverste organ.) Tilpasning til ny lovnorm har imidlertid materiell betydning på flere områder, herunder med hensyn til krav om kjønnsbalanse i styre, utvalg og komiteer.

Vedtak: *Luftsportstyret vedtar det fremlagte utkastet som Norges Luftsportforbunds lov med virkning fra 1. mars 2023.*

Sak 012/23 Retningslinjer varslingsaker

Alle organisasjoner med fem ansatte eller flere er lovpålagt å ha egne varslingsrutiner. Dette gjelder også for organisasjonsledd innen idretten.

Advokatfirmaet Kleven & Kristensen (K&K) har utarbeidet rutiner tilpasset særforbund. NLFs styre har på møtet 1. november 2021 utpekt personer i styret som har ansvar for at varslingsaker følges opp.

Rutinene er lagt ut på NLFs hjemmesider. Advokat Pål Kleven i K&K har bekreftet til NLF at vårt opplegg for å ivareta plikten og ansvaret for dette området er bra. Det forutsettes at styret godkjenner retningslinjene.

Vedtak: *Retningslinjer for varslingsaker i Norges Luftsportforbund vedtas med umiddelbar virkning. Det skal etableres rutine for at oppnevning av ansvarlige i Luftsportstyret skal gjøres ved første ordinære styremøte etter hvert luftsportsting. Frem til nye ansvarlige er utpekt, ligger ansvaret hos de aktuelle styremedlemmene fra foregående styreperiode.*

Sak 013/23 Endring av NLFs konkurranseregelverk

Fallskjermseksjonen ønsker større fleksibilitet i muligheten for å godkjenne konkurranseaktiviteter innen fallskjerm og kroppsflyging. Dagens tabell i NLFs konkurranseregelverk er for detaljert for fallskjerm og kroppsflyging og definerer både disipliner og klasse. Nåværende regelverk gjør det blant annet vanskelig å sette opp konkurranser i rekruttklasser. Fallskjermseksjonen ønsker en revisjon hvor det i tabellen kun står «Disiplin» og ikke slik det er i dag med «Disiplin/Klasse».

Vedtak: *Luftsportstyret vedtar den foreslåtte tabellen fra Fallskjermseksjonen som del av NLFs konkurranseregelverk. Generalsekretæren har ansvaret for at regelverket blir oppdatert.*

Sak 014/23 Innstilling til NLF-hederstegn for tildeling i 2023

Luftsportstyret behandler innstilling fra Hederstegnskomiteen på forslag til NLF-hederstegn for tildeling i 2023.

Vedtak: *Luftsportstyret innvilger seks (6) NLF-hederstegn. Grunnlaget er nominasjoner, HTKs innstillinger og diskusjoner i styret.*

Sak 015/23 Luftsportstyrets forslag til leder og nestleder for NLFs valgkomite

Det er Luftsportstyrets ansvar å foreslå valgkomite for Luftsportstinget. Komiteen består av totalt ni personer. Leder, nesteleder og én representant fra hver av de syv seksjonene. Seksjonsrepresentantene er lederne av valgkomiteene som velges på de respektive seksjonsmøtene.

Vedtak: *Luftsportstyret fremmer forslag for Luftsportstinget 2023 om at Ola Lilloe-Olsen velges som leder av NLFs valgkomite og at Mariann Brattland velges som nestleder av komiteen.*

Sak 016/23 Behandle årsberetning 2022 for Norges Luftsportforbund

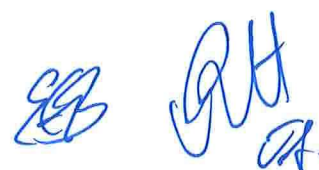
Forslag til årsberetning for NLF for 2022 er utsendt med øvrig saksunderlag den 23. februar. De åtte vedleggene til beretningen ble første gang sendt ut den 10. februar.

Vedtak: *Forslaget til årsberetning som er fremlagt for Luftsportstyret vedtas som NLFs årsberetning for 2022 og fremlegges for Luftsportstinget 2023 for godkjenning. Hele Luftsportsstyret og generalsekretær signerer beretningen.*

Sak 017/23 Behandle revisorbrev fra Leo Revisjon nr. 1/22

Revisorbrevet er sendt ut med saksunderlaget. Forholdet med kasseoppgjør og kravet til oppfølging av disse er tatt opp med daglig leder på Ole Reistad Senter. Han bekrefter at rutinene vil bli endret slik at kravene blir innfridd.

Vedtak: *Luftsportstyret tar revisorbrevet til etterretning og ber generalsekretæren følge opp at de nye rutinene kommer på plass.*

Sak 018/23 Behandle årsregnskap 2022 for Norges Luftsportforbund

Årsregnskapet for 2022 som er utarbeidet av Idrettens Regnskapskontor og godkjent av Leo Revisjon er utsendt med øvrig saksunderlag 23. februar.

Vedtak: *Årsregnskapet som er utarbeidet av Idrettens Regnskapskontor og gjennomgått av Leo Revisjon, vedtas av Luftsportstyret som NLFs årsregnskap for 2022 og presenteres for Luftsportstinget 2023 for godkjenning. Hele luftsportsstyret og generalsekretær signerer årsregnskapet.*

Sak 019/23 Investeringsbehov tilknyttet luftsportsanlegget på Starmoen 2023 og 2024

Notat med to saker, hangarbygg og slepefly, er utsendt med øvrig saksunderlag 23. februar. Administrasjonen har drøftet sakene med NIFs juridiske avdeling samt NLFs revisor. Det anbefales å behandle de to sakene på forskjellig måte. Hangarsaken er sak for Luftsportstinget, mens kjøp av fly er styresak. Det har tidligere blitt gjort kjøp av fly med høyere anskaffelsespris uten at disse sakene har blitt fremlagt for luftsportsting.

Vedtak: *Luftsportstyret fremmer sak for Luftsportstinget 2023 om at forbundets styre gis fullmakt til å kunne godkjenne og iverksette hangarprosjektet på Starmoen med en kostnadsramme på 7,5 MNOK. Det må også bes om at det kan tas opp eksternt lån på inntil 5 MNOK dersom det skulle bli behov. Fullmakten om mulig opptak av eksterntfinansiering skal gjelde til prosjektet er ferdigstilt.*

Saken om eventuelt nytt slepefly til Starmoen er type sak, og beløpsmessig av en slik størrelse, at det kan behandles av Luftsportstyret uten forutgående tingbehandling.

Sak 020/23 Behandle innkomne saker til Luftsportstinget 2023

Sak 020/23a Sak fra Veteranenes Fallskjermsklubb (VFK)

Det vises til innspill som er utsendt med øvrig saksunderlag 23. februar. Klubben fremmer følgende forslag: Det settes av minimum kr. 200.000 per år til gjennomføring av Luftsportsuka.

Kommentar fra administrasjonen: VFKs forslag er ikke med i budsjettutkastet som er del av forbundets utviklings- og handlingsplan. Det som er lagt inn i budsjettet så langt er kr. 100.000 for hvert av årene 2023, 2024 og 2025.

Under diskusjonen ble det foreslått å se utviklings- og rekrutteringstiltak i sammenheng istedenfor å øremerke midler til hvert tiltak.

Vedtak: *Postene klubbbesøk, klubb utvikling, luftsportsuka og luftsportens dag samles i én post benevnt «utvikling og rekruttering» og foreslås styrket slik at samlet ramme i så fall blir kr. 500.000 pr. år. Denne endringen legges inn i styrets budsjettforslag for årene 2023, 2024 og 2025.*

Sak 020/23b Sak I fra Os Aero Klubb: Mer fleksibilitet i kontingenter på klubbnivå

Det vises til innspill som er utsendt med øvrig saksunderlag 23. februar. NLFs sekretariat har vært i dialog med forslagsstiller, og det er enighet om at forslaget er todelt.

1. Innføre en kategori for æresmedlemmer der klubben setter klubbkontingenten og at seksjonskontingenten og forbundskontingenten følger alderskategorien til medlemmet.

Tidligere hadde Luftsportforbundet (NAK) enkelte personer som var æresmedlemmer i forbundet. Disse er nå døde. Luftsportforbundet har ikke innført mulighet for å være direkte medlem i seksjon eller forbund. Alle medlemmer er medlemmer i en klubb. Klubbene er i sin tur tilsluttet seksjon og forbund. Etter vår oppfatning skal kategorien æresmedlemskap praktiseres slik Os Aero Klubb beskriver. Vi er kjent med at Os Aero Klubb har hatt noen utfordringer knyttet til registrering av sine æresmedlemmer. Dagens medlemssystem er lite egnet til å håndtere æresmedlemmer. Det er i dag registrert seks æresmedlemmer i medlemssystemet (samlet for alle klubber i NLF). Bruk av titusener av kroner på å tilpasse et datasystem for å forenkle håndteringen av et så lite antall medlemmer er ikke fornuftig ressursbruk. Det er derfor en bedre løsning at administrasjonen finner manuelle omveier for å få fakturert æresmedlemmene korrekt.

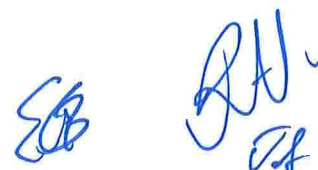
Vedtak:

Luftsportstyret mener at æresmedlemmer i dag skal faktureres slik Os Aero Klubb foreslår. Luftsportstyret anmoder administrasjonen om å sikre at æresmedlemmer faktureres i tråd Os Aero Klubbs forslag. Luftsportstyret foreslår at denne delen av forslaget avvises, fordi forslaget fra Os Aero Klubb blir ivaretatt av Luftsportstyrets instruks til administrasjonen.

2. Innføring av en ny kategori for støttemedlemmer og at seksjons-kontingenten og forbundskontingenten for støttemedlemmer settes til kroner null.

Det enkelte medlem er kun medlem i sin klubb. Klubbene er igjen tilsluttet seksjon og forbund. Os Aero Klubb ønsker å kunne ha støttemedlemmer som klubben verken behøver å betale seksjons- eller forbundskontingent for. Slike medlemmer ville derved få en lavere kontingentfaktura.

Alle støttemedlemmer er formodentlig støttemedlemmer primært fordi de ønsker å støtte sin klubb. Det er trolig svært få støttemedlemmer som har et genuint ønske om å støtte en seksjon eller forbundet. Om det opprettes to forskjellige støttemedlemskap, vil det oppstå problematikk knyttet til hvem som skal avgjøre hvilket av de to støttemedlemskapene som skal benyttes. Er det medlemmet eller klubben som skal bestemme om klubben skal betale seksjons- eller forbudskontingent for et medlem? Som følge av at verken medlemmet eller klubben rent økonomisk «tjener på» å velge dagens «støttemedlemskap» (med seksjons- og forbundskontingent) vil den trolig raskt «dø ut». Det er lite sannsynlig at det er et behov for to kategorier støttemedlemskap. Om seksjons- og forbundskontingenten for støtte-medlemmer skal settes til kroner null er imidlertid et annet spørsmål og hører hjemme under sak «fastsette kontingenter og avgifter» på Luftsportstinget.

Vedtak: *Luftsportstyret ser ikke et behov for to kategorier støttemedlemskap og mener det et ikke er riktig å opprette ytterligere en kategori for støttemedlemmer. Luftsportstyret anbefaler Luftsportstinget å avvise denne delen av forslaget. Kontingentsatsene for støttemedlemskap fastsetter Luftsportstinget under sak 7, «Fastsette kontingenter og avgifter».*

Sak 020/23c Sak II fra Os Aero Klubb: utfordringer med luftrom

Det vises til innspill som er utsendt med øvrig saksunderlag 23. februar.
Forslaget fra Os Aero Klubb lyder:

«NLF støtter og følger opp tettere med klubbene om utfordringer angående luftrom. Dette er enda mer viktig med revisjon av luftsportsområder samt lokalavtaler i 2023. NLF forbedrer kommunikasjon med klubbene angående luftromsendringer.»

Luftsportstyret forstår forslaget slik at det inneholder to underelementer: Det første elementet handler om tettere oppfølging av klubbene i luftromssaker for å sikre at klubbenes interesser blir ivaretatt, mens det andre elementet handler om kommunikasjonen med klubbene om luftromsendringer. Elementene henger nøye sammen, og luftsportstyret finner det naturlig å kommentere element nr. 2 først.

Til behandlingen av saken forelå et notat fra NLFs sekretariat (vedlegg til protokollen).

Vedtak: *Luftsportstyret anerkjenner problemene Os Aero Klubb tar opp, og tiltak er allerede iverksatt i tråd med eksisterende planverk. Luftrom er et prioritert satsningsområde, og ytterligere tiltak er foreslått i utviklings- og handlingsplan, samt budsjett, som framlegges for vedtak senere på Luftsportstinget. Luftsportstyret anbefaler derfor Luftsportstinget å avvise saken fra Os Aero Klubb.*

Sak 020/23d Sak III fra Os Aero Klubb: Mangfold i luftsport

Det vises til innspill som er utsendt med øvrig saksunderlag 23. februar.

Styret i NLF anerkjenner og applauderer Os Aero Klubb sitt engasjement for å utfordre NLF som forbund til å bli bedre på rekruttering av ungdom og kvinner til luftsport. Styret i NLF har foreslått for Luftsportstinget en utviklings- og handlingsplan med tilhørende budsjett for den kommende tingperioden. Luftsportstyret mener det behovet Os Aero Klubb påpeker i sitt forslag reflekteres utviklings- og handlingsplanens punkt 6. Med utgangspunkt i utviklings- og handlingsplanen må det konkretiseres planer og tiltak. Det er viktig at alle klubber gis mulighet til innspill og blir involvert slik at satsningen for å oppnå bedre mangfold vokser opp fra «grasrota» og ikke blir en ekstra byrde som pålegges klubbene. Erfaringsmessig er det svært vanskelig å involvere klubber og medlemmer i planarbeid i høysesongen for luftsportsaktiviteter. Det er derfor ikke realistisk at en omforent konkretisert aksjonsplan kan ferdigstilles før etter høysesongen i 2023.

Vedtak: *Luftsportsstyret deler Os Aero Klubbs syn på viktigheten av å få større mangfold i luftsport. Styret har inkludert satsning på rekruttering av kvinner og ungdom i den utviklings- og handlingsplanen som fremlegges Luftsportstinget. Luftsportstyret anbefaler derfor at Luftsportstinget slutter seg til hovedinnholdet forslaget fra Os Aero Klubb, men anbefaler at tidsfristen settes til 31. desember 2023.*

Sak 021/23 Forslag til forbundskontingenter for 2024 og 2025

Kontingenter for 2024 og 2025 skal vedtas på Luftsportstinget. Administrasjonen har utarbeidet en tabell basert på prinsippene som ble vedtatt på tinget i 2021. Det vil si at økningen av seniorkontingenten økes med halvparten av økningen i Konsumprisindeksen (KPI). Seniorkontingenten for modellflygere trappes opp jevnt over åtte år for deretter å være lik seniorkontingenten for øvrige medlemmer fra og med år ni. Første år i opptrappingen var 2022.

Forslag til seksjonskontingenter for 2024 og 2025 behandles av det enkelte seksjonsstyre og må være klart senest 5. mars.

Foreslått tabell forbundskontingent:

Medlemskategori	Alder	Kontingent 2023	Forslag 2024	Forslag 2025
Seniormedlem	26 - 66	840	865	890
Seniormedlem - modellfly	26 - 66	530	580	630
Juniormedlem	20 - 25	420	435	450
Ungdomsmedlem	13 - 19	95	100	105
Barnemedlem	00 - 12	55	55	60
Familiemedlem	26 - 66	420	435	445
Pensjonister (og uføre)	67 +	420	435	445
Spesial/tandemmedlem		160	165	170
Støttemedlem		85	90	95

Vedtak: *Luftsportstyret fremmer forslag for Luftsportstinget 2023 om endring av forbundskontingentene i tråd med de prinsipper som ble vedtatt på Luftsportstinget i 2021.*

Sak 022/23 Behandle Luftsportstyrets innstilling til utviklings- og handlingsplan med budsjett for 2024 og 2025

Luftsportstyret har på sine møter i november 2022 og januar 2023 utarbeidet en plan som fremlegges for Luftsportstinget 2023 for vedtak. Etter at handlingsplanene de senere tingperiodene stadig har vokst og blitt et svært omfattende dokument, har styret denne gangen bevisst kuttet i dokumentets omfang. Endring i budsjettforslaget på bakgrunn av innspillene vedr. Luftsportsuka og Luftsportens dag, er innarbeidet i tabellen nedenfor. Dette er en endring fra versjon 0.3 som ble utsendt som saksunderlag i forkant av styremøtet.

Luftsportstyrets reviderte forslag til budsjett framkommer av tabellen nedenfor:

	Budsjetter NLF sentraladministrasjon				
	Vedtatt i 2021			Forslag til vedtak 2023	
	Budsjett 2022	Regnskap 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Prosjektnavn					
Kontingenter organisasjoner	-300 000	-313 013	-350 000	-350 000	-350 000
Luftrom og anlegg	-850 000	-724 015	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Luftsportsuka -nå i utv/rekr. (Ref. styresak 020/23a)					
Utvikling og rekruttering (ink. LSU og Luftsp.dag)	-375 000	-247 579	-500 000	-500 000	-500 000
Lederutvikling NLF	-100 000	-2 200	-100 000	-100 000	-100 000
Sikkerhet/utdanning	-1 000 000	-1 217 287	-1 300 000	-1 330 000	-1 360 000
Regler	-500 000	-298 199	-500 000	-500 000	-500 000
Luftsportsstyret	-115 000	-146 600	-200 000	-210 000	-220 000
Luftsportstinget		-4 151	-450 000		-500 000
Deltakelse i andre møter/konferanser	-60 000	-85 830	-120 000	-120 000	-120 000
Fagkomiteer/grupper	-200 000	-4 784	-150 000	-170 000	-180 000
Ungdomskomite	-220 000	-156 324	-250 000	-270 000	-280 000
Elfly	-100 000	-51 306	-200 000	-200 000	-200 000
Administrasjon/drift	-7 900 000	-7 832 885	-7 900 000	-8 100 000	-8 200 000
Datadrift	-600 000	-640 954	-500 000	-600 000	-600 000
Informasjon	-650 000	-528 665	-650 000	-650 000	-650 000
Flytting			-300 000		
Satsning kommunikasjon			-500 000	-750 000	-750 000
Andre inntekter inkl.renter	900 000	1 340 498	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Medlemskontingent	7 350 000	6 755 194	7 400 000	7 600 000	7 800 000
Forsikringer	200 000	-2 423	200 000	200 000	200 000
Rammetilskudd NIF	3 800 000	3 354 906	4 050 000	4 100 000	4 150 000
SUM TOTALT	-720 000	-805 617	-2 320 000	-1 950 000	-2 360 000
Luftforsvarets gavefond	50 000	45 810	50 000	50 000	50 000
NLF CAO	-100 000	-52 881	-250 000	-200 000	
Norges Luftsportstilsyn	-100 000	-257 382	-250 000	-250 000	-250 000
Forbundet sentralt	-870 000	-1 070 070	-2 770 000	-2 350 000	-2 560 000

Vedtak: *Luftsportstyret fremmer versjon 1.0 av utviklings- og handlingsplan med budsjett for 2023–2025 for Luftsportstinget 2023 for vedtak.*

Sak 023/23 Eventuelt

Fallskjermseksjonen ønsker å iverksette en SPLEIS-aksjon med formål å samle midler til at et lag fra Ukraina skal kunne delta på Europa-mesterskap og World-Cup på Voss i august. Fallskjermseksjonen skriver:

«I forbindelse med WC/EM på Voss har vi hatt en ide om å hjelpe et Ukrainsk lag økonomisk med deltagelsen med tanke på den situasjonen landet befinner seg i. Vi har søkt både NIF og UD om støtte for dette med negativt resultat. Vi ønsker derfor å forsøke å samle inn penger gjennom spleis.no og ønsker en godkjenning på at vi kan opprette en slik spleis gjennom Norges Luftsportforbund.»

Vedtak: *Luftsportstyret støtter forslaget slik at fallskjermseksjonen kan iverksette tiltaket.*

Orienteringssaker

Sak O-06/23 Praktisk informasjon om seksjonsmøtene og Luftsportstinget 2023
Generalsekretæren og kontorsjefen orienterte.

Sak O-07/23 Viktige saker som det for tiden arbeides med i administrasjonen

Rådgiver Torkell Sætervadet rapporterte:

- **Modellfly – sikkerhetssystem:** NLF har fått fullt medhold i klagen.
- **Modellfly – masseregistrering:** Luftfartstilsynet utreder fortsatt.
- **«Avtaleområder»:** Luftfartstilsynet tolker luftromsforskriften § 11 snevert. NLF har utfordret tolkningen, samtidig som det forberedes en «plan B» med opprettelse av fareområder. Kan bli kritisk i sommer.
- **Luftsportsområder:** Søknader for «airwork»-fareområder er sendt.
- **Kontrollert luftrom Oslo TMA:** Ikke svar fra Luftfartstilsynet om mulighetsrom – evt. forlenget overgangsperiode
- **Sportsflyforskriften:** Høringsuttalelse ferdigstilles i morgen.

Sak O-08/23 Medlemmer og klubber

Det vises til utsendt rapport.

Sak O-09/23 Økonomi

Det vises til utsendt rapport.

Sak O-10/23 Rapport forbundets seksjoner

Det vises til utsendte rapporter.

Vedtak: Orienteringssakene O-06/23 – O-10/23 tas til etterretning.

Aksjonspunkter

- Espen Finne kontakter Andøya Space mht. mulig samarbeid.

Møtet hevet kl. 20.15.

Rebecca Hansen
President

Torkell Sætervadet
Referent

Vedlegg til protokoll fra Luftsportstyrets møte 2023 02.

I sak 020/23c vises det til notat som skal vedlegges protokollen. Dette er dokumentet:

Forslag fra Os Aero Klubb om luftrom

Forslaget fra Os Aero Klubb lyder:

«NLF støtter og følger opp tettere med klubbene om utfordringer angående luftrom. Dette er enda mer viktig med revisjon av luftsportsområder samt lokalavtaler i 2023. NLF forbedrer kommunikasjon med klubbene angående luftromsendringer.»

Luftsportstyret forstår forslaget slik at det inneholder to underelementer: Det første elementet handler om tettere oppfølging av klubbene i luftromssaker for å sikre at klubbenes interesser blir ivaretatt, mens det andre elementet handler om kommunikasjonen med klubbene om luftromsendringer. Elementene henger nøye sammen, og luftsportstyret finner det naturlig å kommentere element nr. 2 først.

Bedre kommunikasjon med klubbene

Forslagsstiller viser til at den konkrete saken ikke er nevnt i protokollene til luftsportstyret eller seksjonsstyret. Dette beror på at den konkrete saken ikke er behandlet av styrene, som i sin tur skyldes at saken ikke var av en natur som krever separat styrebehandling. Tvert imot er saken innenfor *kjerneområdet* av hva administrasjonen både skal – og har fullmakt til – å håndtere fortløpende.

Med hensyn til protokoll fra luftromskomiteen, bemerkes at komiteen normalt har to årlige møter, og at protokoll først blir godkjent gjennom behandling i påfølgende møte. Gitt mange av luftromssakenes sensitive natur, har komiteen så langt ikke funnet det riktig å publisere foreløpig protokoll. Luftromskomiteen utnevnes av luftsportstyret, og det hører eventuelt til luftsportstyret å instruere komiteen om en annen protokollpraksis.

Om man ser bort fra poenget med styreprotokollene og protokoll fra luftromskomiteen, stiller luftsportstyret seg bak forslaget om bedre informasjon og kommunikasjon. Mye av arbeidet som gjøres i NLF er lite synlig utad. Det er helt nødvendig å synliggjøre både arbeid og resultater for å sikre kunnskap og medvirkning, og dette må skje løpende uten hensyn til protokollpraksis. Budsjettforslaget som fremlegges på Luftsportstinget legger en økonomisk ramme for en ny ressurs som skal jobbe med informasjon og kommunikasjon i alle relevante kanaler. En viktig informasjonsoppgave som tenkes løst av den nye informasjonsressursen, er

informasjon om det betydelige arbeidet NLF nedlegger for å løse luftromsproblematikk. Dette elementet av forslaget synes derfor å kunne bli godt ivaretatt i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Tettere oppfølging med klubbene om utfordringer angående luftrom

Når det gjelder oppfølging av klubbene om utfordringer angående luftrom, er det etter luftsportstyrets syn sannsynlig at forslaget ikke ville blitt stilt, dersom NLFs arbeid med luftromssaker var bedre kommunisert utad. Luftsportstyret vil bemerke følgende:

Luftromssaker er av de sakene NLF har brukt mest ressurser på de siste årene, men det er et svært krevende felt hvor innsatsen først synes etter lang tid – kanskje flere år.

En viktig del av bakteppet, er at Luftfartstilsynet i 2018 besluttet at det *ikke* ville bli etablert nye luftsportsområder i Norge, fordi ny forskrift om luftromsorganisering var under utredning og fordi Luftfartstilsynet hadde innvendinger til hvordan områdene ble benyttet.¹ Blant annet konkluderte Luftfartstilsynet med at det var forbudt å fly i aktiverte luftsportsområder innenfor luftrom klasse C uten transponder.² Om Luftfartstilsynets beslutning hadde blitt stående, ville med andre ord hovedformålet med luftsportsområder ikke lenger bli ivaretatt. Med hensyn til transponderpåbudet, lyktes NLF etter betydelig innsats over flere måneder, herunder kontakt med EU-kommisjonen, og med referanse til harmonisert EØS-regelverk, å få Luftfartstilsynet til å omgjøre vedtaket om transponderpåbud.³ Dette innebar at luftsportsområdene i 2018 og fram til 2023 har kunnet bli benyttet som før. Uten NLFs innsats hadde det vært full stopp.

Når det gjelder etablering av *nye* områder, har Luftfartstilsynet opprettholdt beslutningen om at slike formaliserte områder ikke vil bli godkjent. For å avhjelpe situasjonen i påvente av ny luftromsforskrift, har Luftfartstilsynet imidlertid åpnet for at det isteden inngås lokale avtaler *direkte* mellom klubbene og den berørte delen av lufttrafikkjenesten. Luftfartstilsynet har med andre ord i denne mellomperioden henvist slike saker til lokal behandling, noe vi har meddelt klubber som har etterspurt nye områder. Denne mellomløsningen har skjøvet NLF noe på sidelinjen.

Siden 2018 har NLF hatt som primært satsingsområde å sikre at den nye luftromsforskriften blir god og ivaretar hensynet til luftsport. NLFs jurist var med i referansegruppen for ny forskrift, og NLF fikk gjennom tett og god dialog både med Luftfartstilsynet og Samferdselsdepartementet betydelig gjennomslag for sine syn. NLF har informert om de viktigste sidene ved den nye forskriften på hjemmesiden.⁴

Etter at den nye forskriften ble vedtatt i 2021 og trådte i kraft 1. januar 2022, er det i hovedsak to verktøy som kan erstatte luftsportsområdene på kort sikt: Enten etablering av fareområder (§ 18) eller inngåelse/forlengelse av avtaler etter § 11. Gjennom møter og dialog med

---

¹ Luftfartstilsynets referanse 15/00268-3, 26.01.2018.

² Luftfartstilsynets referanse 17/18130-3, 15.12.2017.

³ Luftfartstilsynets referanse 17/18130-8, 16.04.2018.

⁴ <https://nlf.no/forbund/nlf-applauderer-ny-forskrift-om-organisering-av-luftrom>

Luftfartstilsynet og Avinor Flysikring er det klart at de andre alternativene som NLF foretrekker, som dynamisk rekonfigurerbart luftrom og reserverte områder, neppe vil ble opprettet på kort sikt.

Når det gjelder «avtaleområder» etter § 11, har Luftfartstilsynet ennå ikke konkludert hva rammene for disse er. NLF har hatt tett kontakt med myndighetene også om dette spørsmålet, og vi har utfordret det forbundet mener er en restriktiv fortolkning av bestemmelsen. Akutte tiltak er iverksatt, fordi Avinor Flysikring overraskende har sagt opp flere av avtalene i lys av myndighetenes restriktive fortolkning av § 11.

Fram til 1. desember 2023, som er utløpet av overgangsperioden mellom gammel og ny forskrift, vil NLF for det første søke om at dagens luftsportsområder etableres som fareområder. Den første søknaden er allerede sendt inn i tett dialog med berørte klubber. For det andre vil også «avtaleområdene» søkes etablert som fareområder, for å sikre en reserveplan dersom en snever fortolkning av § 11 opprettholdes.

NLF har ikke oversikt over alle avtalene som er opprettet, men det er tatt proaktive grep overfor klubbene, blant annet gjennom nyhetsbrev, for å få oversendt detaljene i avtalene slik at søknader kan forberedes hos NLF sentralt. På møtet i Luftromskomiteen 14. februar ble det besluttet at NLF skal bistå de som har sendt inn sine lokale avtaler med å få disse avtalene konvertert til luftrom med hjemmel i den nye luftromsforskriften.

Utviklings- og handlingsplanen – både den gjeldende og den som Luftsportstinget skal behandle – inneholder en seksjon om luftrom som ivaretar momentene i forslaget fra forslagsstilleren.

Forslag til vedtak

Styret anbefaler Luftsportstinget å avvise saken fra Os Aeroklub, da innholdet i forslaget ivaretas av utviklings- og handlingsplan, samt budsjett som vedtas senere på Luftsportstinget.